

لایحه قانونی اصلاحیه قانون نحوه واگذاری و احیاء اراضی مصوب

1358.6.25

مصوب 1358.12.8

اراضی مورد نظر به سه قسمت تقسیم می‌شوند:

الف: اراضی منابع طبیعی که در اختیار دولت اسلامی است.

ب: اراضی که زیر کشت بوده و توسط نهادهای دولت اسلامی مسترد شده و در دست بنیاد

مستضعفین می‌باشد.

ج: اراضی بزرگ که در دست زمین‌داران بزرگ است و ظاهراً با ملاک‌های رژیم قبلی مجوز

قانونی هم دارند.

(زمین بزرگ سه برابری زمینی است که عرف محل برای یک نفر لازم می‌داند)

توضیح بند الف - این گونه اراضی به عنوان ثروت عمومی در اختیار و کنترل دولت

اسلامی است و دولت اسلامی بر اساس نیاز و توانایی افراد واجد شرایط بهره‌وری از

این گونه اراضی و منابع را به آنها واگذار می‌کند. در واگذاری این اراضی همیشه

مصلحت جامعه باید مد نظر قرار گیرد.

توضیح بند ب - در مورد اراضی مصادره شده، مانند بند الف با توجه به مصلحت جامعه و

نیاز و توانایی اشخاص اراضی به افراد واجد شرایط واگذار می‌شود و یا برای کارهای

عام‌المنفعه اختصاص می‌یابد.

توضیح بند ج - در مورد زمینهای مالکین بزرگ می‌توان این گونه زمینها را به دو

قسمت تقسیم نمود:

1 - زمینهای بایر: که به علل مختلف توسط مالکان، بایر نگاه داشته شده است و با توجه به نیاز جامعه و مسئله خودکفایی مملکت و با توجه به این که این زمینها فقط به صرف این که مالکیت از آنها است بدون کشت مانده و اجازه کشت به دهقانان و داوطلبان واجد شرایط گذارده شود.

تبصره - در صورت وجود تأسیساتی در این گونه زمینها، دولت اسلامی می تواند با رعایت مصالح جامعه درباره آنها تصمیم مقتضی بگیرد.

2 - زمینهای آباد و مزروعی تحت تصرف مالکین بزرگ. در مورد زمینهای آباد و مزروعی تحت تصرف اینگونه افراد اگر شخصاً این افراد به امر کشاورزی اشتغال داشته باشند با توجه به شرایط اقلیمی و اجتماعی مختلف ایران تا آن حد به آنان زمین داده می شود که خرده مالکین آن محل دارند.

(تعیین و حدود خرده مالکان با توجه به عرف محل به عهده هیأت واگذارکننده می باشد.)

در صورتی که کشت کننده فرد دیگری است و واجد شرایط می باشد زمین به او واگذار خواهد شد اینگونه متصرفین با توافق می توانند اراضی محل دیگری را در مقابل زمین متصرفی خود دریافت دارند و یا این که اجرت المثل بگیرند مشروط به این که بدهی قبلی نداشته باشند و سپس بقیه زمینها در اختیار دولت قرار می گیرد که با توجه به مصلحت جامعه به واجدین شرایط واگذار شود.

تبصره 1 - در صورتی که در محل زمینهای دولتی و مسترد شده قابل کشت هست اول آن زمینها داده می شود.

تبصره - در صورت تشخیص دولت اسلامی چنانچه مصلحت جامعه اقتضا کند دولت می تواند

کلیه زمینهای آباد و مزروعی این افراد را گرفته و باز اگر مصلحت جامعه مطرح باشد زمینهای بایر قابل احیاء به اینگونه افراد واگذار می شود.

مقدار زمینهای واگذاری با توجه به نیاز و توانایی و مصلحت جامعه توسط دولت تعیین می شود.

ترکیب هیأت 7 نفره

این هیأت تشکیل شده از نمایندگان زیر:

1 - دو نفر نماینده از وزارت کشاورزی.

2 - یک نفر نماینده وزارت کشور یا استانداری محل.

3 - یک نفر نماینده جهاد سازندگی.

4 - یک نفر نماینده دادگستری.

5 - دو نفر نماینده شورای ده.

تبصره 1 - لازم به تذکر است که افراد هیأت 7 نفره لازم نیست حتماً از کادر وزارتخانه های بالا باشند.

تبصره 2 - مقررات مغایر با این قانون ملغی می باشد.

وظایف هیأت 7 نفره

1 - حل و فصل قضایای مورد نزاع

2 - واگذاری زمین با توجه به نوع اراضی بالا بند (الف - ب - ج).

3 - تشخیص صلاحیت استفاده از وام و امکانات کشاورزی.

ضوابط واگذاری زمین

1 - در واگذاری زمین به روستاییان بدون زمین، کم زمین و فارغ التحصیلان کشاورزی و

- افراد علاقمند به کشاورزی با توجه به اولویت بین آنها زمین داده می‌شود.
- 2- واگذار زمین برای مدت معین (چند ساله) با توجه به شرایط خاص منطقه است و در صورت عملکرد مطلوب واگذاری زمین تمدید می‌شود.
- 3- زمینهای واگذاری به صورت شرکت و تعاونی و مشاع می‌باشد به جز موارد استثنایی که در این صورت تصمیم مقتضی توسط گروه 7 نفری اتخاذ خواهد شد.
- 4- در صورتی که قرا بشود زمین انتقال یابد از طرف دولت اسلامی انجام گیرد.
- 5- باید زمین بدون عذر معطل نماند.
- 6- باید عملکرد روی زمین به گونه‌ای باشد که موجب اتلاف زمین نشود.
- 7- زمینهای واگذاری قابل فروش نمی‌باشد.
- 8- کشت روی زمینهای باید با توجه به نیازهای جامعه باشد.
- 9- زارع یا زارعین موظف هستند حدود و سازمان اراضی مورد قرارداد را حفظ نمایند.
- 10- زارعین حق تصرف زمینهای دیگر غیر از آنچه که دولت اسلامی به آنها داده است ندارند.

واژه‌نامه:

- 1- اراضی بایر: زمینهایی است که سابقه احیا دارد ولی به علت اعتراض به عدم بهره‌برداری برای مدت 3 سال متوالی بدون عذر موجه متروک مانده و یا بماند.
- 2- اراضی دایر: زمینهایی است که احیا شده و مستمراً مورد بهره‌برداری است.
- 3- اراضی منابع طبیعی: جنگلها و مراتع - بیشه‌های طبیعی - نهالستانهای دولتی جنگلهای دست کاشت می‌باشد غیر از اراضی فوق‌الذکر زمینهایی که به نحوی از انحاء در رژیم سابق ملی اعلام شده زمینهایی که جهت محیط زیست و شکارگاه‌های و جلوگیری از

بدی آب و هوا در ملکی 4 دولت درآمده است.

4 - اراضی موات: زمینهایی است که سابقه احیاء و بهره برداری ندارد و به صورت طبیعی

باقی مانده است.

5 - اراضی آیش: زمین دایری است که به صورت متناوب طبق عرف محل برای دوره معینی

بدون کشت بماند.